

I Vessel - a) mõiste b) juriidiline loomus.

II Vastutus vesselite järgi.

III Vesselite mittemassuuse tagajärjed.

IV Vesselite protestimine.

a) protestimisus esitamise tahtjad.

b) - " - koht.

d) - " - koht.

V Kohtuliskude laagide esitamine.

protestitud vesselite järgi.

a) tahtjad.

b) allumus

VI Sundäritemenetluse koht ja käik.

VII Sundotsuse tühistamise laagi.

VIII Resolutsiooni sooritus.

IX Lõpposa.

Kasvatatud kirjandus.

Tsiviilkohtupidamise seadus.

Vexeliseadus.

Riigikohtu üldkoogu otsused.

Riigikohtu tsiviilkoostu otsused.

Vene senati tsiviilkoost. dep. otsused.

Kaubandusõigus - A. Piip.

Riigi Teataja.

Sisus tähtitatud lühendusi.

TKS - Tsiviilkohtupidamise seadus

VS - Vexeliseadus

Versel.

a) Mõiste. "Versel on seaduses määratud vormis avaldatud kirjalik ühepoolne ning abstraktne kohustus maksta dokumenti valdajale tähtajal või nõudmisel selles nimetatud summa kas otse või kohanda isiku kaudu". (A. Piip "Kaubandusõigus")

Nagu näeme on versel ühepoolne, abstraktne kohustus. Nõuetav on ka kirjalikkus.

Versli juures üks pool on kohustatud versli valdajale tasuma tähtajal või nõudmisel määratud summa. Teine pool ei oma ekvivalentset kohustust - ta võib vaid õigust.

Siisveel loob versli kas füüsiline või juriidiline isik.

V.S. §1 ütleb - "verslid on kas liht- või käskverslid." Seega tuleb eraldada kahte versli erinevat rühma

V.S. §1 järgi "lihtverslite kohta käivad

eeskirjad on maksvad ka käskvõrslite kohta ühes viimaste kohta ettenähtud eriliste eeskirjadega, mis sisalduvad käesoleva seaduse kolmandas osas."

Seega käskvõrslite kohta tuleb kohaldada lihtvõrslite eeskirju niipalju kui esimeste kohta pole nähtud ette teisiti V.S. §§ 84-124.

b) Juriidiline loomus. Meie võrsliseadus (Riigi Teataja n. 17-1932) käsitleb võrslit kui abstraktset kohustust. Kitzendust eelpool mainitud mõttes ei ole meie kohtupraktikas n. n. „garantiivõrslid“ - sest „garantiivõrsl ei ole mitte abstraktne maksukohustus nagu enamik võrslitest, kus harilikult määratakse jätakse maksukohustuse taga seisv tehing (causa). Garantiivõrslil on olemas oma alustehing garantiikohustuse näol, millest ta sõltub“ (Riigikohtu tsiviilosakonna toim. 679/2, otsus n. 82 - 1929 a.).

Vastutus veksli järgi. „Vekslid andmisega võtab veksliaudja endale vastutuse maksmise eest“ (V.S. § 27). Edasi V.S. § 28 ütleb: „Peale veksliaudja lasub vastutus vekslid järgi kõigil vekslile allakirjutajail ja pealekirjutajail, nagu oleks igains neist eraldi võtnud endale iseseisva kohustuse, väljaarvatud käesolevas seaduses ette ettenähtud juhud“.

V.S. § 29 „Kõik üksik vekslid järgi kohustatu, nende hulgas ka vekslid allkirjast või pealekirjast osavõtja, vastutab nii täie vekslisumma kui ka kõige enam eest, mida vekslipidajal on õigus nõuda neilt käesoleva seaduse põhjal“.

Nii siis vekslid andmisega V.S. § 27 kohaselt võtab veksliaudja endale vastutuse vekslid maksmise eest. Peale tema vastutavad vekslid järgi kõik vekslile allakirjutajad ja pealekirjutajad ja seda nii nagu oleks igains neist eraldi võtnud endale iseseisva kohustuse.

Sellest on tehtud erand otse seaduses ette-
nähtud juhtude (nagu vekslivolinise) kohta.

Vekslite mittemaksmise tagajärjed. - V.S. § 30
„Vekslite mittemaksmisel, kui see on tõestatud
seatud korras, on vekslipidajal õigus oma ära-
närge misel esitada nõue vekslite järgi saada-
oleva summa ulatuses kas kõigi vekslite järgi
vastutajate vastu koos või mõnede vastu ühest
samuti koos või ühe vastu, kusjuures üh-
masel kahel juhul vekslipidaja ei vasta oma
õigusi nende vastu, kelle vastu ta ei ole veel
esitanud nimetatud nõuet“.

Vekslite järgi kohustatud isikute vahel tekkinud
koosvastutust nimetatakse tavaliselt solidaarsus,
ehkki loomu poolt see ei vasta Balti Era-
seaduses § 3333 mainitud mõistele solidaar-
vastutusest.

Vene senati tsiviilkass. dep. ots. n. 61-1906 kohaselt
„reisab vekslivõlguiku solidaarne vastutus

õieti nende igakuise iseseisvas vastutuses veksli-
võla taasisalustuses.

Veksli protestimine. (tähtajad, käir ja nõud).
Veksli tähtpäeva saabumisel esitatakse veksli
maksmisest ja kui maksmist ei järgne, siis
regressõiguse alalhoidumises protestitakse veksli.
Täheandab - on nõuetas ametlik tõestamine veksli-
kohustuse tähtajal täitmatajätmise kohta -
mida nimetataksegi veksli protestiks.

V.S. § 41 kohaselt - „veksel, mille tähtpäev
on määratud kindlale päevale või kindla
aja möödumisele pärast veksli kirjutamist
või kindla aja möödumisele pärast ettenäita-
mist, esitatakse maksmisest tähtpäeva saa-
bumise päeval või ühel kohast järgnevalt
tööpäevast.“

Kas esitada veksli protestimises tähtpäe-
val või ühel kohast järgnevalt tööpäevast -
jäob veksli pidaja otsustada.

V.S. §42. Vexel tähtpäevaga ettenäitamisel, kui sellel on märgitud ka esitaja, esitatakse maksmiseks enne selle tähtaja möödumist, seeriguse tähtaja mittedäimise korral aga hiljemalt kaheteistkümneme kuu jooksul, avates vexeli kirjutamise päevast.

Vexli maksmiseks esitamine on vajalik. Tätab vexliandja oma kohustuse korraldamata, tekitab teistel kohustus tema eest maksta. Kui üheski kohustatult ei maksa vexlit, esitatakse see protestimisega.

V.S. §41 ja §42 ettenähtud vexli maksmiseks esitamise päeval esitab vexlipidaja vexli notarile - protestimisega. Notar esitab isiklikult või kirjalikult samal päeval vexliandjale või -andjale, või nende poolt nimetatud erilisele maksjale maksunõudmise ja ootab järgneva päeva kella kolmeni.

Kui järgneva päeva vella kolmes ei maksta
vesslit, protestib notari sel päeval vessli, totes
sellekohase sissekande registrisse ja mõneme
vesslile, kusjuures mõneme tegevise ajast
loetakse vessel protestiturs, kuid protest
hakkab maksma pärast sellekohase erilise
akti koostamist. (V.S. § 67)

Neil korraldel kui V.S. § 68 p. 3 alusel vessli
protestimine langeb päevale, mil töö seaduse
järgi lõpetatakse kell kaevatastrümmend päe-
val, tuleb protestimist toimelada järgmisel
tööpäeval kell kolm pärast lõunat.

(Riigikohtu telesaagu - m. 61 - 1929)

Tekib küsimus - millisele notarile esitada
vessel protestimises? Protestimine peab sündi-
ma vessli maksekohas, milles V.S. § 7 järgi
on vesselil märgitud riigutamise koht kui vesselil
vessliandja alkeija es ei ole märidatud teist
maksukohta.

Järgelikutl versel tuleb esitada mõne maksu-
kohas asuval notarile protestimisus.

Kui maksukohas puudub notar (linna, ale-
vis, vallas), siis kohtupraktika lahenduse
kohaselt esitatakse versel protestimises
maksukoha lähemale notarile sama koha
ringkonnakohtu piirkonnas.

V. S. § 54 kohaselt - „kui maksmata versel
jäi protestimata, siis vabanevad pealekirju-
tajad protesti tähelepanemise tõttu vastutusest
versli järgi, kuid versliandja jääb versli
järgi vastutavaks ja verslipidajal on õigus
nõuda temalt maksmata summat ühes
kahessa protsendiga aastas, arvates nõude
esitamise päevast kohtule.”

Versliandja vastutab serga protestist
sõltumata temale antud krediidi ulatuses,
kuna pealekirjutajad vabanevad vastutusest.

Kohtulikskude hagide esitamine protestitud
verslite järgi - (tähtajad, allumuss)

Protestitud verslite järgi võib nõuda kohtus
sundtäitekorras (TKS § 161¹ - 161²⁴), milline
eriline pealisk - sundtäitmine artikide järgi -
paigutati TKS-sse 1912. a. 15. juuni ja 1913. a.
26. juuni seadustega.

V.S. §§ 72-76 on nähtud ette tähtajad
kohtulikskude hagide esitamises lihtverslite
järgi. Sama käskverslite järgi V.S. §§ 110-
112.

Vie aasta jooksul, arvates versli tähtpäevast
verslipidaja võib esitada hagi versli järgi versli-
andja vastu. Kui vie aasta jooksul ei ole
järgnenud hagi vastavas kohtus õige hagi
poolt õige kostja vastu, kaob õigus versli järgi.

Hagi esitamisel versliandja vastu on tähtaega-
de jooksu algmomentidus - versli tähtpäev.

Pealeriijutajate ning käendajate vastu on

verkslipidajal hagi esitamises aega üks aasta, avates verksi protestinise päevast.

Pealiskirjutaja, kes massis verksi, võib eelmiste pealiskirjutajate vastu esineda kohtuliku nõudega kuni kümme aastat, avates päevast, mil ta massis verksi. Pealiskirjutajal, kelle vastu esitatud seesugune nõue, on õigus oma nõudmise kaitseks tõmmata asjasse kolmandate isikute-na eelmisi pealiskirjutajaid kas rõõm, mõned või ühe meist. (V.S. § 73.)

Pärast kolme aasta möödumist, avates verksi massitaktipäevast, ei ole lubatud kohtulike nõudega esinemine pealiskirjutajate vahel ega kõrvaldajate vastu (V.S. § 74) - kõrvalverksis veel verksliandjete (trassandi) vastu.

Samad reeglid massivad ka kõrvalverksite kohta - järgmiste mündatustega - „kohtuliku nõuet verksi järgi võidakse esitada verksi vastuvõtja vastu viie aasta jooksul, avates massitakti-

päevast ja pealesüütajate, käendajate ning
vershiandja vastu - ühe aasta jooksul, arvates
päevast, mil versel protestiti mittemarssiine
päevast. (V. S. § 110)

V. S. §§ 73-76 kohaldatakse ka kõrsversli-
tele, kusjuures § 74 esirini on marssel ka versli-
andja kohta.

Eelpoolnimetatud kaagi esitamise tähtpäeva-
dest tuleb pidada kinni, sest TRS § 161² § 2
järgi kohus ei ole õigustatud sündtäite-
pealdise tegemises võtma vastu verslit,
mille järgi kaagi esitamise tähtaeg on
möödunud.

Asjaline allumus sarnaub üldreegleile - 2.0.
kaagi esitatakse jaoskonnakohtunikele kui kaagi
hind ei ületa üks tuhat krooni - ületamise
korral aga ringkonnakohtule.

TRK § 161² järgi - palved eelnimetatud asjus
esitatakse koostaja elukohta (või ajutise elukohta) järgi

u õi kohtuotsuse täitmise koha järgi.

Suudtäitemenetluse kord ja käik.

Õigus suudtäite peale protestitud vekslil järgi kuulub - vekslipidajale, kelle nimel on veksell protestitud, samuti pealekirjutajale, väenda-
jale ja vahendajale, kes on maksunud vekslil
järgi ja esitab regressnõudmise. (TKS § 161³ p 6)

Riigikohtu Tsiviilosakonna seletuse nr. 58 -

1927 kohaselt - isikuid, kes TKS § 161³ p 6
tähendatud vekslitegelaste hulka ei kuulu, ei
ole õigust nõuda vekslil järgi suudtäitmist.

Suudtäitmine protestitud vekslil järgi on
lubatud kõigi selle järgi kohustatud isikute
vaste (TKS § 161⁴ p. 1)

TKS § 161³ p. 6 tähendatud isikud on õigus-
tatud esitama hagi. - Hagi esitatakse kirja-
likult, ära tähendades hageja ja kostja, nende
drukohad, hagi väärtus ja lisades juure kohtu-
lõivu poolis summas (s. o. ~~1 1/2%~~ hagi väärtusest)

võrreldes naabilikus korras avaldatud laagi-
ga ja tempelmaks.

Palvel tuleb veel lisada juure protestitud
vessel ühes ääriajaga. Ühtlasi tuleb palvel
täpselt tähevdada seaduslikud protsendid
ja protestiga seotud kulud ning seaduses
määratud tasumaks.

Seega on vekslipidajal õigus paluda maks-
mata veeslisummat ühes kahessa protsendiga
aastas, avates maksutähtpäevast tasumise
päevani. Siis veel protestiga seotud kulud
ja veeraud protsentu tasu üldisest maksma-
ta summast (s.o. vekslivõlge, protsentide
ja protestikulude üldsummast).

„Pealekirjutaja, kes on maksnud vekslit,
võib nõuda regressõiguse alusel omal valikul
kas veksliaudjalt või selnustelt pealekirju-
tajalt: i) summat, mis ta oli kohustatud
maksma vekslipidajale ühes kahessa

protsendiga aastaselelt summalt, arvates
päevast, mil ta maksis vekslit, kuni ra-
huldamise päevani; 2) tasu verand
protsenti üldsummast". (V.S. § 52)

Seega pealekirjutaja nõuab seda sum-
mat, millise ta oli kohustatud maksma
vekslipidajale, ühes kaheksa protsendiga
aastas, arvates vekslit maksmise päevast-
mitte aja vekslit lõutpäevast.

Vekslipidajalt või ehmiselt pealekirjutajalt
tuleb võtta vekslile eriline pealekiri selle
kohta, kui palju ühes või teine sai raha
veksli järgi - rahasaamise aja tähtsami-
sega.

Käesolevatele kohaldatavise seaduse es-
kirju - muudatustega mis nähtud ette
V.S. §§ 98, 99.

Palve kohtule esitatud vaatab jaaskon-
nakohtu või ringkonnakohtu seeläbi

Selles määratud kohtuliige palve läbi ja tunnustab selle rahuldamisele kuuluvaks suundteite korras või jätab palve rahuldama.

Paataval korral ta teeb resolutsiooni verslile. Kui verslil puudub resolutsiooni tegeviseks ruum, siis tehakse see juureõnnelduel (.kleebitud) lehel nõnda, et resolutsiooni algus tuleks verslile endale.

Kõstjat kohtusse ei kutsuta ega peeta ka avalikku kohtuistungit, vaid asi etrustatakse, nagu eelpool öeldud, jaostkonnakohtuise või ringkonnakohtu liigme poolt, ilma poolteta ja mitte avaliku kohtuistungit.

- TKS § 161 - kohaselt, resolutsioon peab sisaldama:
- 1) aasta ja kuupäeva aratõhenduse, millal resolutsioon on tehtud;
 - 2) sisseõudja ja kõstja ees ja perekonnanimed;
 - 3) akti väljastumise aja ja akti liigi

äratahenduse;

4) äratahenduse, mida nimelt tuleb sunnida;

5) äratahenduse koostajalt mõistetud kohturaskude kohta, kui ka asjaajamise tasu kohta § 161² tähendatud määral;

6) kohturasku aluse ja ning pitzri.

Veersil oleks resolutsioon järgmine:

Kohturaskus.

1938. a. märtsi kuu 30. päeval Tallinna

9. jaoskonnakohtunik, läbi vaadatud Oskar

Lõhmeri nõudmise Tõnis Kaprali, Mari Otsa

ja Jaan Männiku vastu vessli järele 10. ok-

tsoobr. 1937. a., tehtajaga 4. märtsil 1938. a.,

mis protestitud Tallinna notari Ants Ylvese

poolt 7. märtsil 1938. a., reg. n. 100. all ja

kõsitades ts. kp. s. §§ 161¹ - 161^{2,3} ja 365¹,

otsustas:

nõuda sisse sunnitud komas Tõnis Kap-
ralilt, Mari Otsalt ja Jaan Männikult

solidarselt Oskar Lõhneri kasuks viisküm-
mend krooni (50. - kr. - s.) kapitalvõlga ühes
8%, arvates 4. märtsist 1938. a. kuni arvamatu-
päevani, kaks krooni 60 senti (2. kr. 60 s.) vere-
protestikulu, 13 senti (- kr. 13 s.) 1/4% verolitasu
ja kolm krooni 36 senti (3 kr. 36 s.) rekti- ja
asjaajamiskulusid.

Haarukonnakohtunik / allkiri /

See versel ühes pealdisega on Tallinnas 9. jaos-
konnakohtuniku poolt Oskar Lõhnerile välja antud.

Km. Tallinnas 9. jaoskonnakohtunik
/ pitsat /

Tempelmaks 50. s. ja kantsleilõiv 25. s. tasu-
tud.

Täitmise selle otsuse järel paan Tallinnas
9. jaosk. kohtutäitur peale.

„30.“ märts 1938. a.

m. 1000

Haarukonnakohtunik: / allkiri /

Resolutsiooniga varustatud protestitud veesel
omab täiteke jõu. Ta antakse hagejale tagasi.
Viimane võib selle pöärata faktiisele harili-
kus korras.

Kui kohtunike hageja palve suudatus and-
mises jätis rahuldamata - annab ta hagejale
protestitud veesli tagasi varustatult pealiskõrga
reeldumise põhjuste kohta. Tagasi antakse
ka teised esitatud dokumendid ning kohtu-
löis.

Kohtunike resolutsioon suudatute asjus ei
kuulu apellatsioonikorras edasikaebusele.
Palve rahuldamata jätmise korral hageja
võib tõsta kuestja vastu hagi harilikus korras.
Kui hageja leiab, et kohtunike reeldumine
suudatutepealdise tegemisest pole seadus-
pärane, siis seitseme päeva jooksul võib
ta esitada erikaebuse kohtuotsuse täit-
mise kohta ringkonnakohtule.

TKS. § 161¹⁵ kohaselt eiraebused esitatakse seitse päeva jooksul, avates sissenõudja poolt esitatud arsti temale tagasiandmise päevast.

Ringkonnakohtu liikme määruste peale esitatud kaebused lahendab see ringkonnakohtus, kelle koosseisu kuulub ringkonnakohtu liige, kes tegi kaevatud määruse (TKS § 365¹ p.2)

Palved ringkonnakohtu määruste ära-
muutmises kaebuste asjus kohtuliikme resolutsioonide peale esitatakse Riigikohtu tsiviil-
osakonnale (TKS § 365¹ p.3)

Sundotsuse tühistamise laagi.

"Kostja, kes tunnustab sissenõudja nõudmised ebaõigeks, võib nõudmise liinule vastava aluse järgi üldisel alusel, kune kuu jooksul, avates sundäritele pööratud arsti äraaraja temale kätteleandmise päevast, esitada nõude sissenõudja vastu, viimase nõud-

nise sise tumberühkamisest. Esimese kuu
jooksul või kui sundtäitmine veel ei ole
lõppenud, siis selle täielise lõpetamiseks võib
seda nõuet esitada nii sissenõudja elukohta kui
ka kohtutauke täitmise kohta järgi, pärast seda
tähtaega aga ainult sissenõudja elukohta järgi.
Selles suhtes on nõude esitajal lubatud paluda
sundtäitmise peatamist või, kui sissenõudja
selles korras juba on saanud rahulduse,
nõude kindlustust. (TKS § 161ⁱⁱ).

Et kostjat ei kutsuta sundtäite asjus kohtusse
ja et kohtumise resolutsioon mis asjus ei kuulu
apellatsioonikorras edasikaebusele, siis TKS § 161ⁱⁱ
kohaselt kostja kaitsevahendiks on võimalus esitada
sundtäitese tühistamise kaagi.

Selle kaagiga tahtetakse sundtäite pealise tühistamist,
sest vastav pealdis võib olla ebasõige - kaagijal-
las puudus õigus esitada kaagi, sundtäites esitatud
protestitud veerel võib olla varustatud, võlbitud j. u. e.

Nüüsis - kostja, kelle vastu protestitud
võrli järgi sundtäitmine on lubatud, võib
protestitud võrli järgi nõustusest vabanemi-
sese tõsta kagi kuu kuu jooksul, avates
päevast, millal talle auti kätte araviri
protestitud võrliat sooritusteatega.

Sundotsuse tähistamise kagi järgi esitales-
se nõuteloiv poolis suurus (~~11½% nõudeliinast~~)

TKS § 161¹¹ ei kohaldata mitte ainult puhtsuisu-
list iseloomuga põhjustel, vaid ka vormilistel,
sest Riigikohtu tsiviilosakonna seletus 13. ast. 1997.a.
n. 58 lausub: „TKS § 161¹¹ annab isikule, kelle
vastu sundotsus on tehtud, õiguse esineda nõud-
misega sundotsuse tähistamise ja viimasega
väljamõistatud summade maksmisest vabasta-
mise pärast mitte ainult puhtsuisulist laadi põh-
justel, vaid ka sel põhjusel, et sundotsuse tege-
misel ei ole riiki peetud seaduses ettenähtud
vormilisusest, mille täitmisel sundotsust

ainult võib seaduspäraselt lugeda."

TR 5 § 16ⁱⁱ kohta Riigikohtu tsiviilosakond
on annud veel järgmise seletuse (n. 58-1927):

"Aluseta on väide, nagu ei tohiks kohus sund-
otsuse tühistamise pärast tõstetud nõudmise
otsustamise juures piirduda nõudmise aluses
pandud arsti järelkatsumisega tema vormilise
jõu poolt, vaid peaks koostaja võimaluse and-
ma nõudmise vastu sisuliselt vaidda ja otsus-
tama küsimuse, kas nõudjal on üldse ka
harilikus nõudekorras õigus vaidda koostaja
õiguse vastu veski järgi raha maksmist
nõuda".

Resolutsiooni sooritus. - Artiklid suudtäi-
tepealdistega kuuluvad sooritusmenetluse kor-
ras täitmisele. Nagu teame. Koer toimused,
mis sooritatakse riigivõimu organite osavõtul
kohtu poolt õiguspäraselt tunnustatud koda-
määrude nõudmiste teostamise sihiga,

moodustavad erilise u. u. kohtuotsuste sooritus-
menetluse.

Seega TRS § 161³ p. 6 tähendatud isikuid,
kui keegi neist on taotlenud suudtäitepealdise
saamist protestitud veesli ja palve on rahul-
datud, saavad kohtust protestitud veesli suud-
täitepealdisega ning võivad asuda sooritus-
menetluse rakendamisele.

" Suudtäite resolutsioon sellekohasel artil
või veeslil on mõistus, mis selle arti etero-
ke täitmisele pöörab. Seega asendab suudtäi-
te resolutsioon täitelehe, kui see pole tähistä-
tud ettenähtud korras" (Riigikohtu tsiviilosakonna
seletis n. 84 - 1929. a.).

Õig - kohtust saanud protestitud veesli suud-
täitepealdisega, pöörab kohtutäitur pooli.
Siinudes, kus peendub kohtutäitur ja väljaspool
linnaapiiri allub kohtuotsus sooritamisest polit-
sele (alates kostaablist) - kui vallasvarast sisse-

nõutav summa ei ületa üheksada krooni.

Kohtunike määrab ametnike kellele on pandud otsuse täitmine (nõites: „täitmise selle otsuse järgi paneu Tallinna i. jaoskonna kohtupraktavi peale“). Seda pealkirja võib paluda muuta vastava avalduse esitamisega kohtule kelle piirkonnas otsus tuleb sooritamiseks. Üse aga nimetatud pealkirja isik parandada ei või.

Kohtunike resolutsioon pööratakse täitmisele üksnes sissenõudja soovil.

Suudtäite pealdisega varustatud protestitud versel ühes äraarvjadega esitatakse ametnikule (kohtutäitnikule, politseile). Avalduses tuleb näidata ära ese (varanduse asupaiga) millele soovitakse pöörata sooritust - samuti täitmise viis.

Suudtäitepealdisega varustatud verseli järgi võib pöörata sissenõudmine võlgniku val-lasverale, kinnisvarale ja võlgniku varandu-

selle, milline kolmanda isiku käes.

Avalduse esitamisel palvega pöörata võla sissenõudmine võlgniku vallasvarale, tuleb nõudata ka vallasvara asukoht ja võlgniku elukoht. Kinnisvarale sissenõudmise pööramisel ka kinnisvara asukoht, kinnistu nr. ja võlglaste elukoht.

Sissenõudmise pööramisel varanduseks mis on kolmanda isiku käes, tuleb nõudata ka kolmas isik ja selle elukoht.

Kohtutäitur saadab siis kolmandale isikule vastava teadaande koostatusega, et kui tema käes on võlgniku vara, siis ei või ta seda enam ei võlgnikule ega teistele anda üle, vaid on kohustatud seda hoidma kui kohtule antud vara ja pärast vastava teadaande saamist peab ta kõik võlgnikule kuuluv varanduse andma üle kohtutäiturile või vastavale kohtule.

Samas korras nõutakse ka välja kohuanda-
telt isikutele võlgneva kapital.

Palga ja teiste tähtsajaliste tuludele riise-
nõudmise pööramisel tuleb avalduses näi-
data, päale muu, palgamäärja nimetus ja
asukoht. Võlgneva otsuse tulemus peab kinni
võlgneva palgast j. u. i. võla katvus seaduses
ette nähtud määrade kohaselt.

Vastavad normid olenevad palga suurusel
ja perekondlikust seisundist. Kuni viiesaja
kr. aastapalga juures peetakse kinni: valla-
listel $1/3$ sumpalgast, kui aga isik on abielus,
või on ab lapsi, olgugi lüh, siis $1/4$ sumpal-
gast. Aastapalgalistel viissada kuni ühe
tuhat krooni on vastavad arvud $2/5$ ja $1/3$,
ning aastapalgalistel üle ühe tuhande kroo-
ni vastavalt $1/2$ ja $2/5$. Ka päevapalga-
listelt, kellele maksetakse tasu kuuüri,
on praksis lubanud samal alusel võla kinnipidamist.

Nagu nägime eelpool, pööratakse Kohtuüleri
resolutsiooni täitmisele ainult siis kui sisse-
nõudja seda soovib. Ka TKS. § 161¹⁰ rii-
tab seda - öeldes: „Ant ühes temale tehtud
täitepealkirjaga pööratakse sissenõudja
soovil sundtäite eeskirjade järgi, mis on
seotud kohtustuste täitmise kohta”.

Nüüds kohtutäiter saanud isikult avalduse,
protestitud veevli sundtäitepealdisega, ühes
ärakirjadega - saadab võlgnikule täite-
teate (sooritusstate). See teade peab sisal-
dama sooritamisele kuuluva otsuse tähenduse,
sissenõudja nime ja elukohta ning hoiatuse
võlgniku suhtes, et vabatahtliku otsuse mitte-
täitmise puhul asetakse otsuse seenuvisiili-
sele sooritamisele, aratahendas ka millisel
viisil seenuvisiline sooritamine toimub.
Sooritusstate saadetakse avalduses
näidatud aadressil.

Varem TRS §161¹⁰ p.2 järgi anti võlgnikule vabatahtlikus täitmises kolmepäevane tähtaeg, mille jooksul aga võlgnikul oli võimalus oma vara hävitada või muul viisil kõvale teinutada. See püüdis parandati seadusega Riigi Teatajas n.11 - 9. veeh. 1926.9. Selle TRS §161 p.2 maksuse kaotamise seadusega kadus kolmepäevane tähtaeg vabatahtlikus võla tasumises.

TR.S. §161¹⁰ p.1 kohaselt täiteteate (soortusteate) saatmisel postjale teinutatavale rätte ka sissenõudja poolt esitatud äranäijad täidetavast artist ja täitmise kohta järgnenud resolutsioonist. Kui võlgnik ei reageeri täiteteate rättesaamisega, siis rätetäitlus osub summiivõimalisele sooritamisele.

„Suundtäitekorras sissenõutud summa või postjalt aravõetud asjad või muu vara autakse üle sissenõudjale üksnes pärast seitme

päeva möödumist (TKS §161³)

TKS §161⁶ kohaselt võib kestja seitse päeva jooksul, arvates esimese täiteteate kättesaamise päevast, pöörduda resolutsiooni soorituse kohta järgi jaoskonnakohtuniku poole palvega protestitud vekli järgi sundtäitmist seisma panna.

Resolutsiooni soorituse võib seisma panna see kohus oma määrusega, kuhu esitab Kestja hagi akti tühistamises (TKS §161¹¹), või selle jaoskonnakohtuniku korraldusel, kelle jaoskonnas toimub otsuse sooritus, kui ta leiab soorituse seismapaneku palve olevat põhjendatud. Vastav palve esitatakse jaoskonnakohtunikule isiklikult või selle kohtutäiturile kaudu, kes sooritab resolutsiooni protestitud vekli järgi. Viimane esitab palve viivitamatult kuuluvuse järgi. Kohtunik peab palve otsustama, peale kestja poolt sissenõudja

taotleste vastu esitatud vastuväidete kaalut-
lemist, viivitamatult ja igal juhul kolme
päeva jooksul pärast palve kohtusse esi-
tanist (TKS § 161¹⁶)

Selle palve tagajärjel kuni selle otsus-
tamiseni ei anta sissenõutud raha ja vara
sissenõudjale, samuti ei peeta vara seud-
müüri (TKS § 161¹⁸).

Kui kohtunik loeb palve rahuldamisväär-
sena, siis ta võib soorituse peatada või tarbe-
korral nõuda sissenõudjalt kindlustust.

Kui palve tunnustatakse kohtuniku poolt
põhjendamatuses keelab soorituse peatami-
ne jõu ja kohtunik annab käsu soorituse
jätkamiseks.

TKS § 161¹⁹ kohaselt kohtuniku määrus soori-
tuse peatamise kohta ei kuulu edasikaebu-
sele, kuid määrus keelab jõu, kui ta
ei saa kindlaltatud viiekuu jooksul kohta

poolt, kellele allus kagi kostja vabastami-
se üle arstist järgnevalt kohtuotsusest (TKS § 161²⁰).
Kuiab TKS § 161¹⁰ nimetatud resolutsiooni pea-
tamise palve rahuldamata, siis sooritus
jätkub.

Sooritusstomingute suhtes nii sissenõudja
kui võlguril esivad teatavaid erioiguseid.
Sissenõudja võib viibida sooritamisega
seoses olevate toimingute juures. Tal on
õigus kohtutäiturile näidata täitmisviisi,
võib paluda soorituse tegematajätmist j. n. e.
Võlgurikul on õigus nõuda soorituse lõpe-
tamist kui ta esitab ametlikult tõestatud
sissenõudja allkirja, et ta selle vabataht-
likult on täitnud. Võlgurikul on õigus
nõuda kohtutäitumilt arvakuju päevikust j. n. e.
Kui kõik sooritusstomingud on läbi, siis
sooritus lõpeb. Samuti sooritus lõpeb
kohtu ettekirjutuse põhjal, sissenõudja

avaldusel, võlgniku avaldusel, kui ta esitab sissenõudjalt avalikus korras tõestatud tõendid, et ta on kohtuotsuse täitnud.

Kohtutäitur annab sooritamisel sissenõudja kasuks sissetulnud rahasummad allkirja vastu üle. Kui see on aga võimatu, siis esitab kohtutäitur rahasummad kohtule, mille juures ta asub.

Kui sissenõudmine toimus ühelt ning samalt isikult mitme täitele peetjal, siis ta jaotab saadud summa sissenõudjate vahel ja ühijäägi annab võlgnikule tagasi. Kui sissenõutud summast ei jätke keegi sissenõudjate täielikus rahuldamiseks, siis kohtutäitur jaotab selle summa.

Varem koostas raha jaotusekava kohus, enne kui kohtutäitur koostab jaotuse kava, määrab ta kolmepäevase tähtaja kreditoridele kokkuleppeliseks jaotamiseks.

Kui kokkulepet ei saavutata, siis selbst alates
miljemalt kahe nädala jooksul kohtutäitur
koostab jaotuskava ning paneb selle oma
kantsleis välja, et kreditoritel oleks võimalus
sellega tutvuda.

Kava suhtis vaidluda võib seitse päeva jook-
sel. Pärast seda saadab kohtutäitur toime-
tuse vastavale kohtule, kus asi lahendatakse.
Kohus tasub kohtudepositi makstud summost
igale kreditorile saadava osa.

Sooritusmenetluse lõpul kohtutäitur teeb
sooritamise kohta protestitud verssile (täite-
lehel) vastava märkuse ja esitab selle ühes
oma toimikuga kohtule ja nimelt selle-
kest protestitud verssile (täiteleht) saadud.
Kui otsus on täidetud osaliselt, siis
täiteleht jääb sissenõudja kätte vastava
märkusega, kuivõrd rahuldati sisse-
nõudjat.

Rekruutimise sooritamise õigus kestab üld-
pohimõtte järgi kümme aasta jooksul, kuid
iga nne sooritusteimingu algamine katkes-
tab aegumise ning algab uus aegumine.

Olgu veel mainitud, et TRS § 1809² järgi
sundtäitepalve esitamine asti järgi asjaome-
sele kohtule katkestab aegumise jooksu.

Lõppsõna. Nagu eelpool tähendatud
TRK § 161¹ - 161²⁴ on erand TRK ettenähtud
üldreeglid. Separats TRK I raam. § 1¹ pts.
sisalduvad reeglid on erimäärused, mille
sonasõnaline kohaldamine kohtule on kohus-
tav. Mõningil osast ei tee kohtumise sundtäite
korras. Ta teeb ainult korralduse asti
sundtäitele pööramises või sundtäi-
te lubamise kohta avaldatud palve rahul-
damata jätmises. Et aga kohtumise võis
sundtäite korras astitud palve puhul
tõha veel teisi korraldusi või määrusi

ja eriti suudäite palve enese või selle
palve rahuldava korralduse kiudlusta-
mise kohta, seda TRB § 161¹ - § 161²⁴ ei
ole nähtud ette ja järelikult ka mitte
lubatud (Riigikohu Teoivõltsaranne sel. n. 54.
1927.a).

Suudäitmine artikide järgi igati kii-
rendab võlgriikult võla kättesaamist.
Tuleb pidada kiini hagiide esitamise
tähtpäevist, et mitte suudäite-
pealdise saamine protestitud veksile
ei jääks teostamata.

Protestitud veksel suudäitepealdisege
garanteerib juba enamvõhem võla kätte-
saamist võlgriikult ehk vastutajalt varem
või hiljem, ehkki sageli võlg esilekukkumise
asjaoludel jääb kätte saamata.

Hoosjal võlgriike majandusliku olukorra
muudatuste jälgimisel aga suudäitepealdis

protestitud vaskil annab võimaluse para-
jal ajal võlga siski saada kätte.

Võlgasele sunnult rinnisvarast võla kätte-
saamise suhtes on suurem soodustuseks võima-
lus sündtaite pealdise järel protestitud vaskil
ingrosserida võlgase rinnisvarale rehtulisse
hüpoteesi, sest Riigikohtu tsiviilse otsuse n. i -
1933. a. kohaselt sündtaite otsuste alusel
võib võlgase rinnisvarale ingrosserida rehtu-
lisse hüpoteesi kogu nende sündotsuste taye-
mise päevast arvates ehisel alusel topiliskude
rehtuotsustega.

— " —

Mai - 1938. a.